

Het Interuniversitair Centrum voor Onderwijswetenschappen: De periode 2006-2011 nader bekeken

Citation for published version (APA):

Beishuizen, J., Dolmans, D., Van Driel, J., Wopereis, I., & Van Merriënboer, J. (2012). *Het Interuniversitair Centrum voor Onderwijswetenschappen: De periode 2006-2011 nader bekeken*. Paper presented at Onderwijs Research Dagen 2012, Wageningen, Netherlands.

Document status and date:

Published: 02/07/2012

Document Version:

Peer reviewed version

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 22 Mar. 2025

Open Universiteit
www.ou.nl

Het Interuniversitair Centrum voor Onderwijswetenschappen: De periode 2006-2011 nader bekeken

Samenvatting

Het Interuniversitair Centrum voor Onderwijswetenschappen (ICO) bestaat bijna 25 jaar. In dit paper blikken de auteurs terug op de periode 2006-2011, waarin het ICO een forse groei doormaakte. Zowel in kwantitatieve als inhoudelijke zin wordt gekeken hoe de scholing van promovendi zich in deze periode heeft ontwikkeld. Daarnaast wordt gekeken naar de ontwikkeling van de kwaliteit van de organisatie. Het paper wordt afgesloten met een visie op de toekomst.

Inleiding

Het Interuniversitair Centrum voor Onderwijswetenschappen¹ (ICO) is een door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) erkende landelijke onderzoeksschool die zich al bijna 25 jaar richt op het bevorderen van de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs voor promovendi op het gebied van de onderwijswetenschappen (Van Merriënboer et al., 2009). Onder het bevorderen van de onderwijskwaliteit wordt tevens begrepen de kwaliteitszorg voor het ICO onderwijs en het stellen van selectienormen voor de deelname van stafleden, postdocs en (aspirant) promovendi. De kwaliteit van de onderzoeksschool wordt periodiek getoetst door het uitvoeren van een zelfevaluatie en het organiseren van een internationale peer-review. In deze bijdrage beschrijven we de resultaten van een recentelijk uitgevoerde kwaliteitsevaluatie (Interuniversity Centre for Educational Sciences, 2011). De onderzoeksvraag die centraal staat in deze evaluatie luidt: “Hoe staat het met de kwaliteit (inclusief productiviteit, relevantie en levensvatbaarheid) van ICO en hoe heeft deze kwaliteit zich ontwikkeld in de periode 2006-2011?”

Methode

Er is een evaluatieonderzoek uitgevoerd, waarbij systematisch is gekeken is naar de kwaliteit van (a) het onderwijs, (b) de leden, en (c) de ICO organisatie/netwerk in de periode 2006-2011. De kwaliteit van het onderwijs is gebaseerd op een systematische cursusevaluatie. Bij de kwaliteit van de promovendi is gekeken naar de promotierendementen. De kwaliteit van de stafleden is bepaald aan de hand van de wetenschappelijke output van de leden. Hierbij is gekeken naar het aantal publicaties van stafleden in (S)SCI tijdschriften en tijdschriften die voorkomen op de zogenaamde ICO-lijst. De output van leden vormde tevens de bron voor een analyse van de mate van samenwerking in de onderzoeksschool. Voor de evaluatie zijn gegevens over het onderwijs, de leden en de organisatie verzameld uit de jaarverslagen. Leidraad voor de systematische verzameling van gegevens vormde het ‘Standard Evaluation Protocol’ van de VSNU, KNAW en NWO (2009). Een internationale peer review commissie heeft zich vervolgens gebogen over de resultaten van de evaluatie.

Resultaten

De internationale peer review commissie heeft de kwaliteit, de productiviteit, de relevantie en de levensvatbaarheid van ICO respectievelijk gewaardeerd met een 4, een 4, een 4, en een 4,5 (op een vijfpunts Likertschaal, waarbij een 1=onbevredigend en 5=excellent). Wij lichten een aantal punten uit de evaluatie toe die hebben bijgedragen aan deze scores. Het verzorgen van onderwijs is de primaire taak van ICO. De kwaliteit van het onderwijs wordt door de promovendi in de regel hoog gewaardeerd. Een gemiddelde waardering van 3,9 op een vijfpunts Likertschaal illustreert dat. Een systeem van kwaliteitszorg is ingevoerd voor het waarborgen van de kwaliteit. Dit is mede van groot belang, omdat het aantal promovendi steeg van 80 in 2006 naar 128 in 2010, waardoor de ‘druk’ op het curriculum is toegenomen. De kwaliteit van ICO wordt mede afgelezen aan de promotierendementen. Voor ICO is het percentage promovendi dat na zes jaar is gepromoveerd ongeveer tachtig procent (peildatum 2005). Op basis van de resultaten van de ICO monitor is de verwachting dat dit percentage ook in de komende periode gehaald gaat worden. De ICO stafleden verzorgen het onderwijs. Voor staflidmaatschap gelden selectienormen die ertoe bijdragen dat het docentcorps van hoge kwaliteit is. Een van de eisen is dat men regelmatig publiceert. Stafleden publiceerden in 2006 gemiddeld per jaar 1,80 wetenschappelijke artikelen (ISI/ICO). In 2010 was dit gemiddelde 1,85. Het aantal publicaties in top 10-tijdschriften in het domein van de onderwijswetenschappen is daarbij hoog (15% van de output). Tot slot is een stevig netwerk van groot belang binnen een relatief klein domein als de onderwijswetenschappen. De onderzoeksschool telde in 2006 negen participanten en is inmiddels uitgegroeid tot een internationale organisatie van 13 Nederlandse en Vlaamse universiteiten.

Conclusie en discussie

De onderzoekschool ICO heeft in de periode 2006-2011 een flinke groei doorgemaakt in aantallen promovendi, stafleden en deelnemende instellingen. Deze groei legt druk op de organisatie. Desondanks weet ICO kwalitatief goed onderwijs te verzorgen. De onderwijskwaliteit wordt niet alleen door haar eigen promovendi, maar ook door (internationale) externe experts benadrukt. Desalniettemin zijn er verbeterpunten voor de toekomst. Een van die verbeterpunten betreft het flexibiliseren van het opleidingsaanbod aangezien de diversiteit van promovendi verder is toegenomen. Daarnaast is het nodig het opleidingsaanbod beter af te stemmen op de cursussen die door de lokale graduate schools worden aangeboden. Verder is het plan om ook niet-reguliere promovendi die veelal in deeltijd werken aan hun promotieonderzoek toe te laten tot ICO. Tot slot zal in de toekomst nagegaan worden of het onderwijsprogramma het domein van de onderwijswetenschappen in voldoende breedte dekt.

Verbinding met het deelthema waaronder ingediend

Dit paper borduurt voort op een paper dat tijdens de ORD 2009 in Leuven in het thema 'promovendisessie' is gepresenteerd (zie ook Van Merriënboer et al., 2009). Het presenteert nieuwe informatie over de kwaliteit van ICO en beschrijft de nieuwe koers van de onderzoekschool. Voor (aspirant) promovendi in de onderwijswetenschappen is deze samenvatting van ICO met name interessant. Het past onzes inziens daarom het best in de 'PhDtrack'.

Eindnotities

- (1) Sinds 1 januari 2012 staat de afkorting ICO niet meer voor Interuniversitair Centrum voor Onderwijskundig Onderzoek, maar voor Interuniversitair Centrum voor Onderwijswetenschappen. Met deze wijziging wordt benadrukt dat de onderzoekschool zich primair richt op de opleiding van promovendi.

Referenties

- Interuniversity Centre for Educational Sciences (2011). *Application for re-accreditation KNAW 2012-2017*. Heerlen, the Netherlands: Author.
- VSNU, KNAW, & NWO (2009). *Standard evaluation protocol 2009-2015: Protocol for research assessment in The Netherlands*. Retrieved May 31, 2010 from <http://www.knaw.nl/sep>.
- Van Merriënboer, J., Wopereis, I., Bosker, R., Creemers, B., De Jong, T., Scheerens, J., & Simons, P. R. J. (2009). 20 jaar Interuniversitair Centrum voor Onderwijsonderzoek: Een retrospectief. *Pedagogische Studiën*, 86, 474-481.